

паша, който прѣдвиждаше сѣтнината и се помъчи да открие наклонността на Българети да се съединетъ съ католицити, което можеше по-скоро да доведе Българети до независимостъ, единъ ферманъ остави една Българска независима прѣква.

Църковната независимостъ на единъ народъ доста образованъ и който се бѣше надѣхалъ отъ свободни идеи, донесени отъ млади човѣци, които бѣха ходили да се учатъ въ Росиа, въ Германия и въ Францита, въ Американскити училишта и въ най-добрити учебни заведѣния въ Цариградъ, има природна и неизбѣжна сѣтнина да създаде едно народно чувство много по-нако отъ колкото съществуваше до сега. Човѣци, които прѣди това говореха грѣцки, и които Грѣцити бѣха научили да се иматъ за Грѣци, и се отричаха отъ народността си, обнавиха съ гордостъ, че са Българе.

Като изключимъ едно слабо въстание въ 1873 г. въ Сръдецъ, което тугакси се потѣпка, и за което се обѣси единъ младъ дяконъ и се проведиха на заточение въ Диарбекиръ до 60 души, друго никакво движение не стана, и никакво опитване не се произведе отъ Българети да зематъ оръжие и да бранетъ правдинити си. При всичкити грабежи отъ турски чиновници, Българети пакъ доброденствоваха, благодарение на тѣхний силенъ характеръ, на тѣхната индустриа и на тѣхното благоразумие. Българското наронаселение се убогатиава, а турското усиромашава, и това най-добрѣ се вижда въ ония села, дѣто народонаселение то е смѣсено. Притеснената отъ турската властъ и тежедневний грабежъ, който Българети търнетъ отъ турското народонаселение, бѣха доста да възбудетъ духове ти на едни млади човѣци, които са надарени отъ природата и които са живѣли много врѣме въ земи, дѣто се почита човѣчески законъ.

Като нѣмаше никакво правосѣдие и като неможаха да се оплакватъ на сръдоточното правителство за безбройнити си теглила, младити българе се рѣшиха най-послѣ да се повдигнатъ съ оръжие въ ръка и съ това да покажатъ нѣ само на сръдоточното правителство за своити бескрайни теглила, нѣ и на великити европейски сили.

Людети, които бѣха зели участие въ това движение, увѣриха ме, че тии никакъ не мислили да се упрѣтъ силно на турцити, нѣ кроили, че като се събератъ жителети отъ селата и градовети въ планината, да направетъ едно силно заавление, съ което да накаратъ Портата да даде внимание на тѣхното искане. Това искане било: 1) Българската земя да се управлява отъ християнски чиновници, на мѣсто турци; 2) Българскій езикъ да се припознае като официаленъ, или понѣ всичкити документи, писани на турски да бѣдатъ и на български; 3) Начинъ тѣ на събиране то на даване то да се подобри, каквото да прѣстанатъ злоупотрѣблената, отъ които тегли християнското народонаселение, и 4) да се изволи на християнети да влизатъ въ войската по същити условия, както и турцити.

По-голѣмата частъ отъ това искане се съдържаваше въ различнити прѣобразования, които се дадоха на християнското народонаселение на Турциа: въ хатишерифъ тѣ на гюлхането и въ хатихумаюнъ тѣ. Когато се образова това заавление и день тѣ за турение то му въ дѣйствието бѣше се опрѣдѣлилъ; главатарети намислиха да го отложатъ. Писали се писма отъ Търново на всичкити подкомитети да ги извѣстетъ, че въстание то се отлага за другъ день. За зла честь, писмото, което било назначено за